

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Magdalenou Ježkovou ve spojených věcech

žalobce: a) S. E.

a

žalobkyně b) S. L.
c) S. E.

všichni zastoupeni Mgr. Samuelem Havlíkem, advokátem, se sídlem
Senovážné náměstí 977/24, 110 00 Praha

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
Odbor azylové a migrační politiky
Nad Štolou 3, 170 34 Praha

o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 14. června 2019, č. j. OAM-718/ZA-ZA11-K10-2018 a č. j. OAM-717/ZA-ZA11-K10-2018,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 6. 2019, č. j. OAM-718/ZA-ZA11-K10-2018 a č. j. OAM-717/ZA-ZA11-K10-2018 se zrušují a věci se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- I. Vymezení věci

1. Žalobci napadli žalobami podanými dne 11. 7. 2019 rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „žalovaný“ nebo „správní orgán“) ze dne 14. 6. 2019, č. j. OAM-718/ZA-ZA11-K10-2019 a č. j. OAM-717/ZA-ZA11-K10-2018, kterými jim ústřední správní orgán neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Žalobní argumentace

2. Žalobci předně shrnuli skutkový stav věci a následně připomněli, že hlavními důvody podání žádosti o mezinárodní ochranu byla jednak politická angažovanost žalobce a podpora reformního hnutí, jednak konverze rodiny ke křesťanství.
3. Žalobce nesouhlasí s názorem žalovaného, že motivace k opuštění Íránu byla čistě ekonomického charakteru. Dle žalobce žalovaný nepřihlédl k tomu, jak k tíživé ekonomické situaci rodiny došlo, přičemž během pohovorů popsal, z jakého důvodu byl propuštěn ze zaměstnání pro Akademii umění. Takovou situaci je nutné označit jako ekonomický nátlak. Nepřihlédnutím ke skutečnosti, že politickou aktivitou byla žalobci způsobena vážná újma, byl porušen čl. 9 odst. 2 písm. a) a čl. 4 odst. 4 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13.12. 2011 (dále jen „kvalifikační směrnice“). Toto je samo o sobě ukazatelem odůvodněnosti obav z pronásledování nebo reálného nebezpečí utrpění vážné újmy.
4. Žalobce je rovněž toho názoru, že při hodnocení podkladů pro vydání rozhodnutí správní orgán nepřihlédl pečlivě ke všemu, co vyšlo za řízení najevo, čímž porušil povinnost stanovenou v § 50 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Po návštěvě dvou mužů dne 20. 11. 2018, o kterých se žalobce domníval, že s ním povedou další z pohovorů, tento při nahlédnutí do spisu zjistil, že některé z jím předložených tajných dokumentů ze spisu zmizely. Žalobce si tuto skutečnost vysvětloval tím, že dokumenty zřejmě dosáhly vyššího stupně utajení. Je tak zcela nelogické, aby žalovaný uváděl, že obsah materiálů nesvědčí o možném pronásledování žalobce po jeho návratu do země původu. Obavy z obvinění ze špionáže žalobce v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany opakovaně uváděl. Vyjma porušení § 50 odst. 4 správního řádu došlo i k porušení čl. 4 odst. 3 písm. b) kvalifikační směrnice, když nebyla posouzena významná prohlášení a dokumenty předložené žalobcem, včetně informací o tom, zda žalobce byl nebo by mohl být pronásledován nebo zda utrpěl nebo by mohl utrpět vážnou újmu.
5. Žalobkyně k žádosti předložila certifikát o křtu svém i svého syna, fotografie a video z průběhu samotného křtu. Správní orgán však posoudil manžela žalobkyně jako ústředního nositele azylového příběhu a provedl s ním rozsáhlé dokazování, aby zjistil, zda tvrzená konverze rodiny byla skutečná nebo provedená účelově. Žalobkyně je toho názoru, že víra a konverze k náboženství je otázkou vnitřního přesvědčení a je tak absurdní, aby při posuzování konverze žalobkyně a jejího syna vycházel žalovaný výhradně z pohovorů s manželem žalobkyně. V souvislosti s tím je v žalobě odkazováno na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2015, sp. zn. 4 Azs 71/2015, dle kterého se správní orgán musí zaměřit na otázku úplnosti vnitřního přesvědčení dotyčného k vyznání, jeho náboženskou identitu, způsob života a další aspekty související s jeho konverzí. Žalovaný tak hrubě pochybil, když neposuzoval žádost o

udělení mezinárodní ochrany žalobkyně a jejího nezletilého syna individuálně, čímž došlo k porušení čl. 3 kvalifikační směrnice.

6. Při posuzování konverze žalobce ke křesťanství správní orgán ani nezjistil skutkový stav tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, ani nepřihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo. Tím porušil § 3 a § 50 odst. 4 správního řádu. V průběhu pohovoru žalobce vypovídal o tom, co pro něj křesťanství znamená, jak ovlivňuje jeho život a jaké důsledky s sebou konverze přinesla. V odůvodnění napadeného rozhodnutí se však žalovaný věnoval znalostem křesťanské věrouky žalobce, který v souvislosti s tím považuje za nutné zmínit, že jeho neznalost některých aspektů křesťanské věrouky (např. pojem Svátost nebo Desatero) ukazuje pouze na jeho neznalost používaného pojmosloví, nikoliv na neznalost samotného obsahu daného pojmu. Konverze proběhla na území Číny, stejně tak náboženské kurzy. Prohlubování znalostí pak probíhá na území České republiky. Pohovor byl však veden především v jazyce farsí. K odkazu žalovaného na rozsudek Nejvyššího správního orgánu ze dne 19. 8. 2004, č. j. 4 Azs 152/2004, který ověření základních náboženské věrouky umožňuje, žalobce uvádí, že toto ověřování přichází v úvahu až při nedostatku jiných důkazních prostředků. Žalovaný neposoudil míru zapojení žalobce a jeho rodiny do náboženského života komunity, nebral v úvahu prezentovaný duchovní vývoj žalobce a nezhodnotil tedy žalobcovu víru v celkovém kontextu, když došel k závěru, že změna víry žalobce je účelová.
7. Žalobce považuje za jednoznačně prokázané, že rodina žalobce absolvovala katechumenát a splnili podmínky udělení křtu kanonickým právem kodifikované. Příčí se tak logice, aby sekulární státní instituce posuzovala platnost křtu či aby stanovovala přísnější či zcela odlišná kritéria posuzování, zda došlo ke konverzi či nikoliv. Není možné spojovat víru v Boha s rozsahem znalostí o tomto náboženství, když vědomosti nabyté v průběhu poznávání náboženství jsou rozličné. K délce katechumenátu žalobce uvádí, že zpravidla trvá jeden rok, nicméně žalovaný nezohlednil odlišnou regionální úpravu. V souvislosti s posouzením žalobcova vyznávání křesťanství tento odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2015, č. j. 4 Azs 71/2015-44, dle kterého: „příslušnost k náboženství je otázkou vnitřního přesvědčení, může být určena pouze na základě výpovědi žadatele a dále hodnocením vnějších projevů jeho jednání, které mohou být vodítkem k odhalení tohoto vnitřního přesvědčení. V souladu s čl. 10 odst. 1 písm. b) kvalifikační směrnice tak nemohou být učiněny závěry ohledně konverze ke křesťanství toliko na základě znalostních testů, které ověřují encyklopedické znalosti, jež je ale možné lehce nabýt i bez náboženského vyznání. Předmětem hodnocení konverze ke křesťanství musí být totiž úplnost vnitřního přesvědčení k vyznání určitého náboženství a s ním spojená identita a způsob života.“ Dle žalobce tak z tohoto rozsudku jasně plyne, že příslušnost k určitému náboženství nesouvisí s rozsahem znalosti věrouky. Nadto dle svého tvrzení prokázal žalobce větší než minimální povědomí o své křesťanské víře, přičemž je třeba zohlednit i skutečnost, že žalobce má vzhledem k islámské kultuře v zemi původu malé zkušenosti z dřívějších dob. Tím, že žalovaný nedostatečně dbal zásady, aby ve skutkově stejných či podobných případech nedocházelo k neodůvodněným rozdílům, došlo k porušení ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu.
8. Ke skutečnosti, že žalobce nebyl iránskými úřady doposud obviněn, tento uvádí, že konverze proběhla až během pobytu v Číně a od té doby se již rodina do země původu nevrátila, přičemž žalobce se o konverzi nezmínil ani rodině. Ze strany žalovaného tak jde o ničím nepodložené tvrzení, kdy nebyly v dostatečné míře uvedeny důvody výroku

rozhodnutí, podklady pro jeho vydání a úvahy, kterými se řídil při jejich hodnocení, jak ukládá § 68 odst. 3 správního řádu. V návaznosti na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2014, č. j. 2 Azs 139/2014-38, žalobce uvádí, že rozhodování o udělení mezinárodní ochrany je rozhodováním perspektivním, spočívajícím v tom, že posuzuje riziko pronásledování či vážné újmy v budoucnu. Argument, že žalobce dosud nepřišel v souvislosti s konverzí k újmě a nehrozí mu tak ani újma v budoucnu, je v rozporu se zákonem. V souvislosti se zprávou Dánské imigrační služby o situaci konvertitů v Íránu posoudil žalovaný údajné tvrzení žalobce, že po svém návratu víru praktikovat nebude, kdy však šlo pouze o tvrzení vytržené z kontextu. Žalobce též považuje za vhodné připomenout rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008-67, ve kterém dle žalobce soud učinil závěr, že není možné skrývání křesťanské víry v zemi původu požadovat. Nadto žalobkyně uvádí, že žalovaný vycházel pouze z pohovorů vedených s manželem, nikoliv přímo s žalobkyní. Otázka na praktikování víry po návratu do země původu nebyla žalobkyni žalovaným vůbec položena.

9. Nesrovnalosti ve výpovědi žalobce a jeho manželky, týkající se délky vyhrožování pana A. a délky pobytu rodiny na nové adrese jsou natolik marginální, že nemohou mít vliv na věrohodnost výpovědi žalobce. Rovněž správní orgán pominul čl. 10 odst. 2 kvalifikační směrnice, dle kterého není důležité, jestli žadatel rysy vedoucí k pronásledování skutečně má, ale zda původce pronásledování tyto rysy žadateli připisuje. Z chování pana A. je zřejmé, že žalobce i jeho rodina jsou považováni za odpadlíky od islámské víry, a to bez ohledu na to, zda je správní orgán za křesťanské konvertity považuje či nikoliv.
10. Tím, že nebyly získávány přesné a aktuální informace z různých zdrojů, např. od Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu a Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a od příslušných mezinárodních organizací pro lidská práva, týkající se situace v zemi původu, došlo k porušení čl. 10 odst. 3 písm. b) Směrnice Rady 2005/85/ES (dále jen „procedurální směrnice“).
11. Závěrem žalobce uvedl, že žalovaný s informacemi v předmětných dokumentech nepracoval v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů, když nedospěl k závěru, že po návratu bude rodina vystavena vysokému nebezpečí vážné újmy.

III. Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný vyjádřil nesouhlas s obsahem žalobních námitek, kdy při rozhodování vzal v úvahu tvrzené skutečnosti a shromáždil k nim odpovídající informace o situaci v zemi původu.
13. Dle názoru správního orgánu byl žalobci poskytnut dostatečný prostor pro rozvedení tvrzených azylových důvodů a jejich zdůvodnění. Na základě shromážděných informací byl žalovaný dostatečně informován o situaci v zemi původu i potřebě individuálního hodnocení žádosti. Své rozhodnutí podrobně a přesvědčivě odůvodnil. Rovněž poukázal na absenci kauzálního nexu, který by pojil tvrzené obavy a některé z azylových důvodů. Žalobce i po svém odchodu do Číny nadále pracoval na zakázkách pro Írán, aniž by byl vystaven azylově relevantnímu pronásledování.
14. Ani obava z pronásledování z důvodu konverze žalobce není dle žalovaného důvodná. Správní orgán se okolnostmi konverze zabýval podrobně, avšak neshledal, že by šlo o

krok plynoucí z žalobceva vnitřního přesvědčení. Naopak popsal účelovost jeho jednání. Neznalost základních znalostí týkajících se křesťanství svědčí o nepravdivost tvrzení žalobce.

15. Ochranu před tvrzeným vyhrožováním pracovníka íránské ambasády během pobytu v Číně žalobce nevyhledal. O účelovosti jeho postupu svědčí i jeho bezproblémová spolupráce s íránskými orgány. Ani jeho jednání nenásvědčuje palčivosti jím tvrzených obav, když po příjezdu do České republiky se místo podání žádosti o mezinárodní ochranu rozhodl k pokračování své cesty do Německa.
16. V souvislosti s žalobní námitkou vycházející z obav pramenících z doložení materiálů považovaných žalobcem za citlivé žalovaný podotýká, že vzhledem k respektování § 19 zákona o azylu ji považuje za nedůvodnou.
17. Žalovaný považuje rozhodnutí za věcně správné, zákonné a přezkoumatelné, proto navrhl žalobu zamítnout.

IV. Repliky žalobce a žalovaného

18. Žalobce podáním ze dne 12. 9. 2019 vyslovil nesouhlas s vyjádřením žalovaného a zopakoval důvody žádosti o azyl.
19. Žalobce nesouhlasil ani s tím, že by neznalost elementárních informací dotýkajících se víry znamenala nepravdivost jeho zájmu o náboženství a zopakoval, že neznalost některých aspektů křesťanské věrouky ukazuje pouze na neznalost používaného pojmosloví. Dále uvádí, že míra zapojení rodiny do náboženského života komunity nebyla hodnocena vůbec.
20. Žalobce rovněž uvedl, že nehodlá rezignovat na vnější projev praktikování nového vyznání. Jde jen o účelovou interpretaci ze strany správního orgánu, když žalobce pouze poukazoval na skutečnost, že v případě návratu do vlasti nebude moci víru praktikovat v plném rozsahu.
21. O intenzitě výhružek pak dle žalobce svědčí, že Čínu opustil před dokončením posledního semestru studia, byť již zaplatil školné. Ani bezproblémová spolupráce s íránskými orgány není pravdou, když poslední kontakt proběhl v červnu 2014. Od té doby íránské orgány nekontaktoval.
22. Dne 4. 11. 2019 ustanovený právní zástupce žalobce doplnil žalobu. Žalobce předně namítá podmínky, za kterých byl pohovor veden a to s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009-74, dle kterého je povinností správního orgánu zohlednit v rámci správního řízení kulturní původ žadatele, a to s ohledem na § 23 zákona o azylu, vykládaného ve světle čl. 13 odst. 3 písm. a) procedurální směrnice a s odkazem na § 4 správního řádu, dle kterého je veřejná správa službou veřejnosti. Tyto podmínky však nebyly v posuzovaném případě dodrženy. Správné vedení pohovoru je podstatné pro získání rozhodujících informací pro vydání rozhodnutí. To plyne i z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003-89, dle kterého: „vyskytne-li se při pohovoru určitá okolnost, která by nasvědčovala tomu, že stěžovatel mohl být pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod nebo má odůvodněný strach z pronásledování státní mocí z důvodů stanovených v § 12 zákona o azylu je povinností žalovaného vést pohovor tím směrem, aby jeho výsledek byl dostatečně konkrétní pro potřeby udělení azylu.“

23. Pohovory nebyly vedeny ve stejném jazyce, aniž by o to žalobce žádal, byl s ním veden pohovor nejen v angličtině, ale i v jazyce farsí. To mělo za následek opakované neporozumění žalobce s tlumočníkem. Rovněž je třeba podotknout, že žalobce křesťanskou věrouku v perském jazyce nikdy nestudoval. Takto vadný procesní postup zpochybňuje závěr žalovaného o nevěrohodnosti konverze ke křesťanství. Ještě zásadnější pochybení spatřuje žalobce v samotném postupu vedení pohovorů, kdy byly opakovaně kladeny sugestivní a kapciózní otázky. Dále byly některé dotazy pokládány opakovaně s cílem dosáhnout rozporu v jednotlivých odpovědích. Pohovor nebyl veden s cílem co nejdůslednějšího objasnění skutkového stavu věci. Namísto toho vedl správní orgán pohovor, jehož zjevným účelem bylo domoci se ze strany žalobce uznání předem vysloveného předpokladu, že jde o tzv. ekonomického migranta.
24. Rovněž bylo namítáno, že správní orgán neposoudil možnost pronásledování z důvodu příslušnosti k sociální skupině dle § 12 písm. b) zákona o azylu, jelikož rodinná vazba žalobkyně a jejího syna na manžela představuje okolnost odůvodňující obavu z pronásledování v zemi původu. Příslušnost k sociální skupině ve smyslu § 12 zákona o azylu definoval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 19. 5. 2004, sp. zn. 5 Azs 63/2004.
25. K otázce věrohodnosti svého tvrzení žalobce odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, dle kterého není povinností žadatele, aby své pronásledování prokazoval jinak, než vlastní věrohodnou výpovědí. Pokud se tedy drží celé řízení jedné dějové linie, lze i přes drobné nesrovnalosti označit výpověď za konzistentní (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2008, č. j. 2 Azs 49/2008-83). Shledané nesrovnalosti ve výpovědi žalobce a jeho manželky byly pouze marginální. Ve vztahu k vyhodnocování drobných nesrovnalostí výpovědí žadatelů žalobce odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2018, č. j. 10 Azs 254/2017-40, dle kterého: „pokud nastanou nesrovnalosti ve výpovědi, je podstatné, zda tyto nesrovnalosti mají vliv na nevěrohodnost výpovědi jako celku, anebo jeho jednotlivých (avšak podstatných) částí, anebo se týkají podrobností a pro azylový příběh méně podstatných informací.“ Tak tomu bylo i v případě žalobce a jeho rodiny. Jak plyne z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2004, č. j. 4 Azs 152/2004, „je obtížné, ne-li nemožné, stanovit jakákoliv měřítko hodnocení subjektivních znalostí člověka o náboženství nebo víře, na druhou stranu však lze jistou, alespoň minimální povědomost o této víře od žadatele o mezinárodní ochranu, který tvrdí, že zastává určitá náboženská přesvědčení, o která opírá své azylově relevantní důvody, požadovat v těchto případech a v tom rozsahu, které odpovídají osobním charakteristikám daného žadatele i charakteristikám prostředí, z něhož pochází. Správní orgán se tedy věrohodnosti žadatele o mezinárodní ochranu musí zabývat a věc hodnotit v celkovém kontextu, kupř. zvážit i tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu o hloubce jeho víry, délce doby, po kterou danou víru vyznává, zapojení se do náboženského života příslušné komunity, vzít v úvahu jeho celkový prezentovaný duchovní vývoj apod. V tomto smyslu není vyloučeno ani provádění vhodných výsledků svědků a zjišťování rozsahu povědomí žadatele o příslušném náboženství, jakkoli je třeba k hodnocení výsledků takového zjišťování vždy přistupovat s nejvyšší mírou opatrnosti.“ Z protokolu z pohovoru ze dne 26. 3. 2019 lze dle žalobce poznat minimálně částečnou znalost odpovědí na otázky týkající se křesťanství. Správní orgán nevzal v potaz výsledek stejného pohovoru manželky žalobce, která prakticky na všechny otázky odpověděla správně. Pravděpodobně v důsledku toho jí bylo položeno pouze 5 otázek, zatímco žalobci 21.

Postup, kdy nebyly poměřovány pohovory manželů ve vzájemné souvislosti, je nesprávný.

26. Další výhradu žalobce vznesl vůči zjištěným informacím o zemi původu, kdy správní orgán neuvedl, zda z článků plynoucí skutečnosti potvrzují nebo vyvracejí tvrzení žalobce. K otázce hodnocení informací o zemi původu žalobce odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu. Dle žalobce nedošlo ke komplexnímu hodnocení důkazů a hodnocení věci je opřeno o skutkový stav, který nemá oporu v souhrnu podkladů. Rovněž odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2014, č. j. 5 Azs 2/2013-26, dle kterého zjištěné informace „nevylučují nebezpečí pronásledování konvertitů ke křesťanství v Íránu, včetně takových jeho forem, které zároveň dosahují silnější intenzity vážné újmy (a zahrnují i její vůbec nejzávažnější formy – tj. mučení a dokonce uložení trestu smrti).“ Nadto žalobce uvádí, že není možné žádat, aby základní prvky náboženství žalobce skrýval, měnil nebo odmítal, aby se tak vyhnul pronásledování.
27. Žalobce se dále domnívá, že došlo k naplnění azylových důvodů. V řízení nebyla zpochybněna politická aktivita žalobce, která měla za následek opatření, která ho uvrhla do tíživé ekonomické situace. Správní orgán se měl vypořádat s úvahou, zda tímto není naplněn azylový důvod stanovený v § 12 písm. a) zákona o azylu. Dle žalobce nelze brát kritérium pro rozlišení, zda jde o uplatňování politických práv, intenzitu či rozsah výkonu těchto práv. Obdobně mělo být vypořádáno, zda jednání státních orgánů představovalo pronásledování tak, jak je definováno v čl. 9 odst. 2 kvalifikační směrnice.
28. K doplnění žaloby se žalovaný vyjádřil přípisem ze dne 27. 11. 2019, ve kterém uvedl, že setrvává na svém stanovisku k věci. Jazyk farsí je jediným úředním jazykem v Íránské islámské republice. Výhrady vůči tlumočení v perském jazyce měl žalobce možnost uplatnit v průběhu pohovoru. Nyní předkládané námitky považuje správní orgán za účelové.
29. V reakci na to žalobce sdělil, že se správním orgánem spolupracoval a poskytl dostatečné množství důkazů. Není tak možné po něm žádat, aby bez dalšího prokazoval každou jednotlivou skutečnost ze svého života. Žalobce si nebyl vědom, co považuje žalovaný za potřebné doplnit. Žalobce se po svém zdokonalení v českém jazyce opětovně seznámil s protokoly z pohovorů. Značná část rozporů je dle jeho názoru zaviněna překladatelskými nepřesnostmi. Nadto poukázal žalobce na celostátní občanské nepokoje, které v Íránu proběhly v období listopadu 2019 až února 2020. Na základě tohoto vývoje došlo k nárůstu perzekuce nenásilné opozice.

V. Jednání soudu

30. Zástupce žalobců předně odkázal na obsah podání předložených soudu a shrnul jejich zásadní části. Zdůraznil, že primárním důvodem žádosti o azyl byla politická aktivita žalobce, naopak otázka konverze z počátku nebyla zásadní, postupem času se však vyjevila jako další důvod žádosti o azyl.
31. Pověřená pracovnice žalovaného odkázala na vyjádření učiněné správním orgánem ze dne 21. 8. 2019 a ze dne 27. 11. 2019. Rovněž bylo odkázáno na odůvodnění napadených rozhodnutí, ve kterých se správní orgán podrobně vypořádal se všemi otázkami, které

v průběhu řízení vyšly najevo. S údajnou konverzí se pak žalovaný vypořádal velmi podrobně.

32. Následně byl proveden účastnický výslech žalobce. Tento odkázal na vyjádření právního zástupce. Na otázku, z čeho má v případě návratu do země původu obavy, sdělil, že je to stále zhoršující se situace v Íránu a hrozící trest smrti. K otázce víry uvedl, že tato je hlavně v jeho srdci, nicméně pravidelně navštěvuje nedělní bohoslužby a i nadále je v kontaktu s knězem v Německu. Každým dnem se rodina o křesťanství učí více a více.
33. Soud provedl rovněž účastnický výslech žalobkyně. Ta nad rámec již uvedeného sdělila, že následkem jejich příběhu je smrt, která by je v Íránu čekala.
34. Následně soud provedl žalobci navrhované důkazy. Jako první bylo konstatováno potvrzení Římskokatolické farnosti – děkanství Kostelec nad Orlicí, dle kterého se žalobci pravidelně účastní nedělních bohoslužeb a dle možností se zapojují do života farnosti. Ze znalostí katolické nauky ještě nebyla možnost žalobce vyzkoušet, nicméně jejich snaha je patrná. Dále bylo provedeno potvrzení Katolické farní kanceláře v Zossenu. To uvádí, že žalobci z vlastní iniciativy vyhledali katolický kostel v obci, ve kterém pravidelně navštěvovali bohoslužby. Rovněž navázali brzký kontakt s ostatními farníky. Konstatován byl i článek z občasníku kostelecké farnosti, Svatojiřské listy, vydaný v říjnu 2019. Zde byl shrnut azylový příběh žalobců.
35. Na návrh žalobce byl v řízení vyslechnut svědek R. P. Tento dobrovolně působí v České křesťanské akademii. Během pobytu žalobců v Kostelci nad Orlicí s nimi přicházel do pravidelného kontaktu, jelikož se tito snažili navázat kontakty s dalšími věřícími a začali navštěvovat nedělní bohoslužby, a to pravidelně. Rovněž se zajímali o život u nás. Svědek dále uvedl, že bylo na první pohled zřejmé, že jde o osoby věřící. V tomto ohledu tedy nebylo třeba nic zlepšovat. Rodina se snažila naučit česky, aby její členové porozuměli textům např. kancionálu a náboženské literatury. Při srovnání s ostatními věřícími svědek sdělil, že žalobci prožívají víru intenzivněji, než mnozí čeští křesťané.
36. Dále zástupce žalobců objasnil, že navrhované provedení nájemní smlouvy na byt ve Wuhanu mělo prokázat, že došlo ke stěhování rodiny z důvodu jejich pronásledování osobou vázanou na íránské velvyslanectví. Rovněž má být tímto prokázáno, že žalobci disponují velkou řadou důkazních prostředků o svém životě, které by byli schopni předložit, pokud by o to byli správním orgánem požádáni.
37. V závěrečné řeči zástupce žalobců uvedl, že žalobci požadují zrušení napadených rozhodnutí. V průběhu řízení bylo dle jeho názoru předloženo dostatečné množství důkazů, které umožňují žalobě vyhovět.
38. Pověřená pracovnice žalovaného v závěrečné řeči konstatovala, že správní orgán posuzoval věc velmi pečlivě, o čemž svědčí dlouhotrvající výsledky žalobce. Rámec posouzení je dán především výpovědí žalobce, což se žalovanému podařilo v jeho rozhodnutí bezesbýtku. Okolnosti případu byly posuzovány ve všech souvislostech a to i s ohledem na to, že o mezinárodní ochranu bylo žalobci požádáno až s časovým odstupem od příjezdu do Evropy. Správní orgán se podrobně vypořádal i s navrženými důkazy. Na základě zpráv o zemi původu byla posouzena jak obava z důvodu politické aktivity žalobce, kdy ale správní orgán neshledal příčinnou souvislost mezi politickými aktivitami žalobce a tvzenými perzekucemi ze strany jeho zaměstnavatele, tak i obava z důvodu konverze ke křesťanství. Posuzována byla i prospektivní stránka věci a to jak

ve směru možného uložení trestu smrti, tak ve směru k jiným sankcím spojeným s pobytem v zahraničí. Těmito aspekty se žalovaný zabýval velmi podrobně, zejména i přezkumu možnosti udělit žalobcům doplňkovou ochranu. Žalobní argumentace vychází z předpokladu, že žalobci konvertovali. Nevěrohodnost konverze ale žalovaný velmi podrobně zdůvodnil. Byť proces konverze žalobců trval přes 10 let, jejich znalosti křesťanství byly naprosto nedostatečné. Sama skutečnost aktivní účasti na bohoslužbách ještě nemusí znamenat jejich upřímné přesvědčení, naopak může jít o účelové jednání sledující výhodu v podobě udělení azylu, resp. jiné formy mezinárodní ochrany. Pověřená pracovnice žalovaného navrhla, aby byla žaloba zamítnuta.

VI. Posouzení věci krajským soudem

39. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) a po prostudování obsahu správního spisu v kontextu s žalobními námitkami pak usoudil následovně.
40. Ze skutkových okolností projednávané věci je zřejmé, že dne 23. 8. 2018 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany. Dne 28. 8. 2018 ke své žádosti sdělil, že je státním příslušníkem Íránské islámské republiky, perské národnosti a křesťanského vyznání katolického směru. V minulosti se politicky angažoval na straně reformistů. Je ženatý a má jednoho syna. Dle svých slov vycestoval dne 28. 2. 2013 letecky do Číny, kde pobýval až do 1. 3. 2018, kdy odletěl do České republiky přímým letem na české vízum. Dne 5. 3. 2018 pokračoval autobusem do Německa, kde zůstal do 23. 8. 2018, kdy byl transferován zpět do České republiky. V žádném dalším ze států Evropské unie žalobce v minulosti nepobýval. O udělení mezinárodní ochrany žádal již dříve v Německu.
41. K důvodům žádosti o mezinárodní ochranu žalobce uvedl, že prvním z nich je jeho angažovanost v politice. Žalobce nejprve pracoval pro ministerstvo zemědělství, následně se věnoval vojenské sféře pro komplex Jamahdí, a to jako překladatel. Některé dokumenty svědčící o důležitosti jeho postavení předložil v průběhu řízení správnímu orgánu. Po 5 měsících spolupráce s Jamahdí tuto přerušil a začal pracovat pro Akademii umění. Pro armádu naposledy pracoval v červnu 2014, kdy s ním druhá strana přestala komunikovat. Jeho politická aktivita začala během studia na univerzitě. Následně začal podporovat reformistické hnutí. Po vítězství jejich kandidáta žalobce přerušil své politické aktivity. Ani po jeho vítězství se však nic zásadního nezměnilo, proto podpora ze strany žalobce byla v dalších volbách již střídmější, kdy pouze mluvil s lidmi, předával jim informace a rozdával letáky. Při pořádání větších akcí byl jejich koordinátorem. Oficiálně však nebyl členem žádné politické strany. Po volbách, jejichž výsledek považoval žalobce za podvodný, se 15. 6. 2009 poprvé zúčastnil demonstrace, následně v účasti pokračoval. O několik měsíců později byl předvolán na ministerstvo rozvědky, kdy byl vyslechnut ohledně jeho práce tlumočnicka. Na konci mu bylo doporučeno, aby se již akcí na podporu reformistů neúčastnil. I přes toto doporučení žalobce návštěv demonstrací nezanechal. Během demonstrace k druhému výročí volebního podvodu byl zadržen muži z ministerstva rozvědky. Po zavázání očí byl odvezen do budovy, ve které se nacházelo jak několik cel, tak vyšetřovací místnost. Takto byl držen a vyslýchán 5 dní, přičemž vyslýchající o něm věděl úplně vše. Rovněž byl nucen jim předat přístupové údaje k emailu a dalším službám a bylo mu vyhrožováno, že pokud bude pokračovat ve

svých aktivitách, už nikdy neuvidí svoji rodinu. Dočasně mu byla zakázána práce pro státní orgány.

42. Dále žalobce uvedl, že po propuštění přerušil všechny kontakty a vztahy. V Akademii umění dostal výpověď a následně se živil překlady např. pro studenty. Po roce a půl se s manželkou rozhodl vycestovat, a to do Číny. Vzhledem k tomu, že nebylo z finančních důvodů možné, aby syn žalobce navštěvoval mezinárodní školu, odjela manželka se synem zpět do Íránu, kde bydleli u rodičů žalobce. Zpět do Číny přiletěli v říjnu 2015, manželka však měla při odletu z Íránu problémy s tamními úřady. Argumentem pro nemožnost vycestovat byl nejprve nedostatečný hidžáb, posléze zákaz dětí cestovat. Z tohoto důvodu kontaktovala manželova známého, vysokého vojenského představitele. Po jeho intervenci jí byly předloženy dokumenty, které bez přečtení podepsala a následně byla propuštěna. Bylo jí však oznámeno, že je to poslední šance pro odlet z Íránu. Ohledně politických aktivit manžela vypověděla, že tento pracoval pro prezidentského kandidáta. O jeho účasti na demonstraci a následném zadržení se dozvěděla až během pobytu v Číně. Samotný odjezd do Číny manžel odůvodnil možnostmi zde studovat a pracovat. Žalobce dále sdělil, že i při pobytu v Číně spolupracoval s íránskou společností, a to do června 2014, přičemž se domnívá, že spolupráce byla ukončena z důvodu jeho kritiky íránského režimu jak před Čínany, tak na internetu. Důvodem opuštění Číny byla konverze z islámu na katolickou víru, jelikož mu začalo být vyhrožováno potrestáním panem A., pracovníkem íránské ambasády. V reakci na to se rodina přestěhovala, výhrůžky tak pokračovaly telefonicky a na sociálních sítích. V křesťanství se vzdělávali na lekcích vedených čínským knězem, ale o konverzi uvažoval již 10 let před jejím uskutečněním. V prosinci 2017 proběhl křest. O konverzi ví jen bratr žalobce, manželkou pak byly zveřejněny některé fotografie ze křtu. V Číně se zdržoval i přes výhrůžky, aby mohl dokončit studium na univerzitě, to se mu ale nakonec nepodařilo.
43. Při jednání konaném dne 24. 9. 2020 byla řízení vedená před zdejší soudem pod sp. zn. 31 Az 12/2019 a sp. zn. 31 Az 13/2019 spojena a dále jsou vedena pod společnou spisovou značkou 31 Az 12/2019.
44. Po přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná.
45. Při posouzení prvního z důvodů pro udělení mezinárodní ochrany žalobcům, který je založen na politické aktivitě žalobce v zemi původu, krajský soud konstatuje, že se v této části ztotožňuje s odůvodněním, které správní orgán uvedl v napadeném rozhodnutí a plně na něj odkazuje. Byť byl žalobce účasten na prezidentských kampaních reformistického kandidáta a účastnil se demonstrací proti panujícímu režimu, žádná objektivní skutečnost neznačí, že byl tento vystaven pronásledování dle § 2 odst. 4 zákona o azylu. Soud nepopírá, že žalobce mohl být během svého pobytu v zemi původu s ohledem na jeho aktivity a zaměstnání předmětem zájmu státních orgánů, nicméně po tvrzeném zadržení a výslechu na neznámém místě nebyl žalobce po zbytek pobytu v Íránu, tedy 1,5 roku, ze strany státu kontaktován, zadržen, ani proti němu nebylo zahájeno trestní stíhání. Rovněž je třeba připomenout, že žalobkyně s nezletilým synem se do země původu na nekrátkou dobu vrátila a následně jim bylo umožněno, i když s problémy na letišti, vycestovat zpět do Číny. Nadto je nezbytné připomenout pokračující spolupráci žalobce s íránskou společností podnikající ve vojenské sféře. Lze

tak vyslovit nepochybný závěr, že žalobci podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dle ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu nenaplnují.

46. Dále krajský soud věnoval pozornost otázce aplikace ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, dle něhož se azyl udělí cizinci, u kterého je zjištěno, že: „má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště“. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí lze sice seznat, že se žalovaný otázkou konverze žalobců ke křesťanství velmi podrobně zabýval, nicméně jeho závěrům vysloveným při konečném hodnocení nemohl krajský soud přisvědčit.
47. K otázce věrohodnosti konverze v souvislosti se znalostí křesťanské věrouky odkazuje krajský soud na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2004, č. j. 4 Azs 152/2004-36, ze kterého plyne, že je obtížné stanovit jakákoli měřítko hodnocení subjektivních znalostí člověka o náboženství nebo víře, na druhou stranu však lze jistou, alespoň minimální povědomost, o této víře od žadatele o mezinárodní ochranu, který tvrdí své určité náboženské přesvědčení, požadovat a to v rozsahu odpovídajícím osobním charakteristikám daného žadatele i charakteristikám prostředí, z něhož pochází. Z uvedeného je tak zřejmé, že správní orgán se musí věrohodností žadatele zabývat a věc hodnotit jako celek a např. zvážit jeho tvrzení o hloubce víry, délce doby, která uběhla od konverze. Obdobně je třeba zvážit celkový prezentovaný duchovní vývoj. Za tímto účelem není vyloučeno ani provedení výslechu a zjišťování povědomí o daném náboženství. Možný výslech vhodných osob ale žalovaný pominul. Postup žalovaného hodnotil krajský soud i z pohledu rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, v němž Nejvyšší správní soud konstatoval, že cílem pohovoru není podrobit žadatele o mezinárodní ochranu „zkoušce“ z věrouky týkající se toho kterého náboženství. Dle názoru soudu tak nelze pominout, že rodina strávila většinu života v muslimské zemi a že ke konverzi došlo v Číně, kde o přístupu vládní garnitury ke křesťanství lze jen stěží pochybovat, což se na způsobu praktikování víry nepochybně odráží. To přinejmenším mohlo mít vliv na okolnosti samotné konverze. Přestože žalobce v řízení tvrdil, že zájem o křesťanství trval přes 10 let, je třeba vzít v úvahu možnost přístupu k informacím, které rodina měla jak v Íránu, tak v Číně. Je třeba připomenout i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2015, č. j. 4 Azs 71/2015-54, dle kterého je příslušnost k náboženství otázkou vnitřního přesvědčení a může být určena pouze na základě výpovědi žadatele a dále hodnocením vnějších projevů jeho jednání, které mohou být vodítkem k odhalení tohoto vnitřního přesvědčení.
48. Jak již bylo uvedeno, je třeba věrohodnost konverze hodnotit v širším kontextu. Za účelem posouzení zapojení žalobců do náboženského života a hloubky jejich víry, bylo již v průběhu správního řízení namístě provést i výslechy svědků. Tímto způsobem ovšem žalovaný nepostupoval. Krajský soud poté, co doplnil dokazování jednak listinnými důkazy (potvrzení Římskokatolické farnosti – děkanství Kostelec nad Orlicí, potvrzení Katolické farní kanceláře v Zossenu a článek z občasníku kostelecké farnosti, Svatojiřské listy, vydaný v říjnu 2019), jednak výslechem svědka R. P., vedoucího místní skupiny České křesťanské akademie, nesouhlasí se závěrem žalovaného, že konverze žalobců byla účelová, s cílem získání mezinárodní ochrany.
49. Soud má z výše uvedeného za zřejmé, že jak Mgr. Ing. V. H., statutární zástupce farnosti v Kostelci nad Orlicí, který vydal potvrzení, tak i R. P., přicházejí do kontaktu s žalobci

od počátku jejich pobytu v Pobytovém středisku v Kostelci nad Orlicí a mají povědomost o tom, že se tito pravidelně zúčastňují bohoslužeb a jiných aktivit farnosti. Rovněž je zřejmé, že dochází k určitému znalostnímu vývoji žalobců, kteří se snaží naučit česky, aby mohli náboženským textům náležitě porozumět. Nelze rovněž odhlédnout od toho, že soudem vyschnutý svědek má ze své funkce možnost porovnat prožívání víry, v rozsahu navenek zřejmém, žalobci a ostatními věřícími, kdy ze strany žalobců jde o mnohem intenzivnější prožitek, než u leckterého českého křesťana. Vyjma toho, že soud považuje náboženské přesvědčení žalobců za prokázané, pokládá za účelné uvést i to, že ani o samotném aktu konverze nemůže být pochyb, když o provedení křtu svědčí ve správním spise založené fotografie.

50. Krajský soud po doplnění dokazování dospěl k závěru, že v případě žalobců se jedná o věrohodnou konverzi a že tito jsou autentickými, praktikujícími křesťany. Tuto skutečnost soud zvažil v kontextu s § 12 písm. b) zákona o azylu, tedy z hlediska možného důvodu pro udělení azylu spočívajícího v důvodném strachu z pronásledování na základě náboženství, jakkoli tyto důvody nastaly až poté, co rodina opustila zemi původu. Obavy žalobců z pronásledování na základě náboženství považuje soud, při zvážení informací o zemi původu, které jsou součástí správního spisu, za odůvodněné. Z těchto je totiž patrné, že zákon zakazuje muslimům, aby změnili nebo se vzdali své víry a že odpadlictví je zločinem trestaným smrtí, rovněž jsou v nich popsány i další následky, kterým jsou konvertité v důsledku změny víry vystaveni.
51. V návaznosti na to musí krajský soud reagovat na výklad výpovědi žalobce ohledně praktikování víry v případě návratu do země původu, když v odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný konstatoval: „(...) žadatel uvedl, že pokud by se musel vrátit do země původu, nebude vůbec nábožensky aktivní, a to ani v soukromé sféře. Doslova sdělil, že po svém návratu víru vůbec praktikovat nebude. (...) Doslova konstatoval, že v žádném případě nebude nikoho obracet na víru, přičemž kdyby to dělal a zjistili to, tak ho oběsí, takže to rozhodně dělat nebude.“ Po seznámení se s protokolem o pohovoru žalobce však musí soud konstatovat, že náboženská pasivita v případě návratu žalobce do země původu by nepramenila z jeho vlastní vůle, nýbrž ze situace panující v Íránu, která byla v přiložených zprávách mezinárodních organizací dostatečně nastíněna. Nadto je třeba dodat, že vůli být i nadále nábožensky aktivní vyjádřili žalobci i ve svých podáních učiněných před soudem.
52. K argumentu žalovaného, který se opírá o zprávu Dánské imigrační služby, že pokud konvertita nešíří náboženskou víru, nepropaguje domácí církev a neprovádí po návratu žádné aktivity související s křesťanstvím, nevzbudí zájem úřadů, připomíná soud rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008-67, dle kterého není možné po žalobci požadovat, aby svou křesťanskou víru v zemi původu skrýval. Z toho krajský soud dovozuje, že se íránské státní orgány či jiní možní původci pronásledování mohou o tom, že žalobce konvertoval ke křesťanství a vykonává náboženské akty, dozvědět. Což může i podle zprávy Dánské imigrační služby vyvolat negativní reakci ze strany íránských státních orgánů.
53. Správní orgán posoudil předkládané obavy žalobce z pronásledování jako neopodstatněné, když poukázal zejména na to, že žalobce nebyl státními orgány ve vlasti dosud hledán, nebyl na něho vydán zatykač, nebyl obviněn a jeho příbuzní nebyli nikdy konfrontováni státními orgány. Takový závěr je však v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, který v rozsudku ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Azs 39/2019-77, uvedl, že

odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženství ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, může být shledán v případě příslušníka určitého náboženského společenství, který v minulosti nebyl vystaven žádnému konkrétnímu aktu pronásledování, pokud bude v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že už z důvodů jeho členství je přiměřeně pravděpodobné, že by pronásledování z tohoto důvodu byl v budoucnu vystaven. Takovou přiměřenou pravděpodobnost pronásledování lze shledat v důsledku kriminalizace členství v daném náboženském společenství, přičemž rozhodující je zejména pravděpodobnost stíhání takové skutkové podstaty v praxi země původu žadatele o mezinárodní ochranu. V souvislosti s uvedeným krajský soud konstatuje, že v posuzovaném případě i s ohledem na zprávy mezinárodních organizací nemůže být o pronásledování křesťanů pochyb.

54. Vzhledem k tomu, že soud vyhověl námitce proti skutkovému a právnímu hodnocení pohovoru, další žalobní body již nevypořádával.

VII. Závěr a náklady řízení

55. Krajský soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že žalovaný porušil ustanovení § 3 správního řádu, nezjistil skutkový stav v dostatečné míře, aby si mohl učinit úsudek ohledně udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu a již tato okolnost je tedy důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.
56. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Dle něj má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobcům, kterým by jinak v souladu s uvedeným ustanovením právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jim v řízení žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 29. září 2020

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
samosoudkyně